

32003D0004

L 78/16

EUROOPA LIIDU TEATAJA

25.3.2003

EUROOPA KESKPANGA OTSUS,

20. märts 2003,

euro pangatähtede nimiväärtuste, iseloomulike tunnuste, reprodutseerimise, vahetamise ja ringlusest kõrvaldamise kohta

(EKP/2003/4)

(2003/205/EÜ)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 106 lõiget 1, ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artiklit 16

ning arvestades järgmist:

- (1) Asutamislepingu artikli 106 lõike 1 ja põhikirja artikli 16 kohaselt on Euroopa Keskpangal (EKP) ainuõigus anda luba pangatähtede emissiooniks ühenduses. Kõnealused artiklid sätestavad samuti, et selliseid pangatähti emiteerivad EKP ja riikide keskpangad. Nõukogu 3. mai 1998. aasta määruse 974/98/EÜ (euro kasutuselevõtu kohta) ⁽¹⁾ artikli 10 kohaselt lasevad euro pangatähti ringlusse EKP ja osalevate liikmesriikide keskpangad (edaspidi RKPd).
- (2) Euroopa Rahainstituut (EMI) on teinud ettevalmistused euro pangatähtede trükkimiseks ja emiteerimiseks ning on eriti just kujunduse osas lihtsustanud uute euro pangatähtede nimiväärtuse ja iseloomulike tunnuste tuvastamist ja aktsepteerimist kasutajate poolt, võttes arvesse Euroopa pangatähtede kasutajate ühenduste spetsiifilisi visuaalseid ja tehnilisi nõudeid.
- (3) EMI õigusjärglasena omab EKP euro pangatähtede kujunduse autoriõigust, mis algselt kuulus EMI-le. EKP ja tema nimel tegutsevad RKPd võivad realiseerida seda autoriõigust reproduktsioonide suhtes, mis on välja antud või mida levitatakse kõnealust autoriõigust rikkudes, sealhulgas reproduktsioonide suhtes, mis võivad kahjustada euro pangatähtede mainet.
- (4) EKP ja RKPde õigus emiteerida euro pangatähti hõlmab pädevust rakendada kõiki vajalikke õiguslikke meetmeid euro pangatähtede kui maksevahendi tervikluse kaitsmiseks. EKP peaks võtma meetmeid, et tagada euro kaitse teataval miinimumtasemel kõigis osalevates liikmesriiki-
- des, kindlustamaks, et elanikkond suudab eristada ehtsaid euro pangatähti reproduktsioonidest. Seetõttu on vaja kehtestada ühtsed eeskirjad, mille kohaselt lubatakse euro pangatähti reprodutseerida.
- (5) Käesoleva otsuse sätted ei tohiks piirata kriminaalõiguse kohaldamist, eriti raha võltsimise osas.
- (6) Euro pangatähtede elektroonilisi reproduktsioone loetakse seaduslikuks vaid juhul, kui nende tootja võtab tarvitusele küllalaldased tehnilised abinõud takistamiseks nende väljatrukkimist, kui elanikkond võiks väljatrukke ekslikult pidada ehtsateks euro pangatähtedeks.
- (7) Pädevus võtta meetmeid euro pangatähtede kui maksevahendi tervikluse tagamiseks hõlmab pädevust võtta vastu ühtne kord kahjustatud või rikutud pangatähtede ümbervahetamiseks RKPde poolt. Kõnealuse korra alusel määratakse teatavad euro pangatähtede kategooriad, millesse kuuluvad pangatähed riikide keskpangad peavad kinni pidama, kui need vahetamiseks esitatakse.
- (8) Miinimummõõtmete nõuetega määratakse kindlaks, kui suur osa euro pangatähdest peab olema säilinud, et see oleks kõlblik ümbervahetamiseks. Miinimumsuurus peaks olema väljendatud protsendina euro originaalpangatähe pindalast enne kahjustumist või rikkumist, et vältida suuruse moonutamist, näiteks juhtudel, kui pangatäht on kahjustatud või rikutud kokkutõmbumise tõttu.
- (9) Vargusevastaste seadmete nõuetekohase käsitsemise soodustamiseks kõigi isikute poolt, kelle tegevuseks on sularaha käitlemine, on asjakohane, et juhul, kui mainitud isikud taotlevad keskpangalt vargusevastaste seadmete kasutamise käigus kahjustatud või rikutud pangatähtede vahetamist, nõuavad RKPd kõnealustelt isikutelt lõivu nende pangatähtede vahetamisega seoses tehtud eksperitiisi eest.

⁽¹⁾ EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1.

- (10) Kõnesolevat lõivu ei nõuta sisse, kui kahjustumise või rikkumise põhjus on röövimise või varguse katse või tegelik rööv või vargus, ning väga väikeste lõivude vältimiseks nõutakse lõivu sisse vaid juhul, kui vahetamiseks esitatakse teatav miinimumkogus euro pangatähti.
- (11) Suured kogused vargusevastaste vahendite kasutamise tagajärjel kahjustatud või rikutud euro pangatähti tuleb esitada vahetamiseks teatava miinimumkoguse pangatähti sisaldavate pakkidena.
- (12) EKP ainuõigus anda luba euro pangatähtede emiteerimiseks ühenduse piires hõlmab pädevust kõrvaldada ringlusest euro pangatähed ning kehtestada ühtne kord euro pangatähtede ringlusest kõrvaldamiseks EKP ja RKPde poolt.
- (13) Selguse ja õiguskindluse tagamiseks on asjakohane kodiitseerida Euroopa Keskpanga 30. augusti 2001. aasta otsus EKP/2001/7 euro pangatähtede nimiväärtuste, iseloomulike tunnuste, reprodutseerimise, vahetamise ja ringlusest kõrvaldamise kohta, ⁽¹⁾ mida on viimati muudetud otsusega EKP/2001/14, ⁽²⁾ ning muuta läbipaistvaks euro pangatähtede reprodutseerimise, vahetamise ja käibelt kõrvaldamise reeglitega määratletud EKP ja riikide keskpankade ülesanded,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nimiväärtused ja iseloomulikud tunnused

1. Euro pangatähtede esimene seeria sisaldab pangatähti seitsmes nimiväärtuses vahemikus 5 eurost kuni 500 euroseni, mis kujutavad teemat "Euroopa ajastud ja stiilid" ning millel on järgmised iseloomulikud tunnused.

Nimiväärtus (eurot)	Mõõtmed	Domineeriv värv	Stiil
5	120 × 62 mm	Hall	Klassikaline
10	127 × 67 mm	Punane	Romaani
20	133 × 72 mm	Sinine	Gooti
50	140 × 77 mm	Oranž	Renessanss
100	147 × 82 mm	Roheline	Barokk ja rokokoo
200	153 × 82 mm	Kollakaspruun	Raud- ja klaasarhitektuuri ajastu
500	160 × 82 mm	Punakaslilla	20. sajandi moodne arhitektuur

⁽¹⁾ EÜT L 233, 31.8.2001, lk 55.

⁽²⁾ EÜT L 5, 9.1.2002, lk 26.

2. Euro pangatähtede seeria seitsme nominaali esiküljel on kujutatud väravad ja aknad ning tagaküljel sillad. Kõigi seitsme pangatähe kujundused sümboliseerivad Euroopa kunstiajaloo erinevaid, eespool osutatud perioode. Muud kujunduselemendid on: Euroopa Liidu sümbol; vääringu nimetus ladina ja kreeka tähtedes; Euroopa Keskpanga lühend variantides, mis esindavad kõiki ametlikke keeli; sümbol ©, mis näitab autoriõiguste kuulmist EKPLE; ning Euroopa Keskpanga presidendi allkiri.

Artikkel 2

Euro pangatähtede reprodutseerimise eeskirjad

1. *Reproduktsoon* — iga materiaalses või mittemateriaalses vormis kujutis, milles on kasutatud artiklis 1 määratletud euro pangatähte osaliselt või tervikuna või selle üksikute kujunduselementide osi nagu näiteks värv, suurus, tähtede või sümbolite kasutus, mille kujutamine sarnaneb euro pangatähele või loob üldmulje euro pangatähest, sealjuures olenemata:

- kujutise suuruselt; või
- reprodutseerimiseks kasutatud materjali(de)st või tehnika (te)st; või
- kas reproduktsoonile on või ei ole lisatud kujunduselemente või illustratsioone, mis ei pärine rahatähtedelt; või
- kas euro pangatähe kujundust, näiteks tähti või sümboleid, on muudetud või mitte.

2. Reproduktsoonid, mida elanikkond võib ekslikult pidada ehtsateks euro pangatähtedeks, loetakse ebaseaduslikeks.

3. Järgmistele kriteeriumidele vastavad reproduktsoonid loetakse seaduslikeks, kuna puudub oht, et elanikkond võiks neid ekslikult pidada ehtsateks euro pangatähtedeks:

- artiklis 1 määratletud euro pangatähe ühepoolsed reproduktsoonid, tingimusel, et reproduktsooni laius ja pikkus moodustavad kas vähemalt 125 % või kuni 75 % vastava artiklis 1 määratletud euro pangatähe laiusest ja pikkusest; või
- artiklis 1 määratletud euro pangatähe kahepoolsed reproduktsoonid, tingimusel, et reproduktsooni laius ja pikkus moodustavad kas vähemalt 200 % või kuni 50 % vastava artiklis 1 määratletud euro pangatähe laiusest ja pikkusest; või
- artiklis 1 määratletud euro pangatähe üksikute kujunduselementide reproduktsoonid, tingimusel, et sellised kujunduselemendid ei ole kujutatud rahatähga sarnasel taustal; või
- ühepoolsed reproduktsoonid, mis kujutavad üht osa euro pangatähe esiküljest või tagaküljest, tingimusel, et selline osa on väiksem kui üks kolmandik artiklis 1 määratletud euro pangatähe originaal-esiküljest või -tagaküljest; või

- e) sellisest materjalist reproduktioonid, mis selgesti erineb paberist ning mis on välimuse põhjal selgesti eristatav pangatähtede materjalist; või
- f) mittemateriaalsed reproduktioonid, mis on tehtud kättesaadavaks elektroonilises vormis veebilehtedel, kaabel- või raadiolevi kaudu või mistahes muul viisil, mis võimaldab elanikele juurdepääsu kõnealustele mittemateriaalsetele reproduktioonidele nende valitud kohas ja ajal, tingimusel et:
- sõna SPECIMEN (näidis) on trükitud diagonaalselt üle reproduktiooni fondis Arial või sellega sarnases fondis. Sõna SPECIMEN pikkus moodustab vähemalt 75 % reproduktiooni pikkusest ning sõna SPECIMEN kõrgus moodustab vähemalt 15 % reproduktiooni laiusest, sõna on läbipaistmatut (opaakset) ja vastava artiklis 1 määratletud euro pangatähe domineeriva värviga kontrastset värvi, ja
  - elektroonilise reproduktiooni eraldusvõime selle originaalsuuruses ei ületa 72 dpi (punkti tolli kohta).
4. Vastava kirjaliku taotluse korral annavad EKP ja RKPd kinnituse, et ka lõike 3 kriteeriumidele mittevastavad reproduktioonid on seaduslikud, niivõrd kui elanikkond ei või neid ekslikult pidada artiklis 1 määratletud euro pangatähtedeks. Kui reproduktiooni toodetakse ainult ühe osaleva liikmesriigi territooriumil, adresseeritakse eespool mainitud taotlused kõnealuse liikmesriigi keskpangale. Kõigil muudel juhtudel adresseeritakse sellised taotlused Euroopa Keskpangale.
5. Euro pangatähtede reprodutseerimise eeskirjad kehtivad ka nende euro pangatähtede suhtes, mis on ringlusest kõrvaldatud või on käesoleva otsuse alusel kaotanud seadusliku maksevahendi staatuse.

Artikkel 3

Kahjustatud või rikutud euro pangatähtede vahetamine

1. Riikide keskpangad vahetavad vastava taotluse korral välja kahjustatud või rikutud ehtsad, seadusliku maksevahendina kehtivad euro pangatähed lõikes 2 sätestatud tingimustel järgmistel juhtudel:

- a) kui esitatakse rohkem kui 50 % euro pangatähest või
  - b) kui esitatakse kuni 50 % euro pangatähest ja vahetamise taotleja tõendab, et puuduvad osad on hävitatud.
2. Lisaks lõike 1 sätetele kohaldatakse seadusliku maksevahendina kehtivate euro pangatähtede vahetamisel, kui need on kahjustatud või rikutud, järgmisi täiendavaid tingimusi:
- a) kui tekib kahtlus, kas euro pangatähed on vahetamise taotleja seaduslikus valduses või kas euro pangatähed on ehtsad, peab taotleja tõendama oma isikut;
  - b) kui esitatakse plekkidega, saastunud või värvunud euro pangatähed, peab taotleja esitama kirjaliku selgituse plekkide tekke, saastumise või värvumise viisi kohta;

- c) kui euro pangatähed on kaotanud värvi vargusevastaste vahendite rakendumise tagajärjel ning need esitab isik, kelle tegevuseks on sularaha käitlemine, nagu on sätestatud nõukogu 28. juuni 2001. aasta määruse (EÜ) 1338/2001 (euro võltsimise takistamiseks vajalike meetmete kohta) ⁽¹⁾ artikli 6 lõikes 1, esitavad isikud, kelle tegevuseks on sularaha käitlemine, kirjaliku selgituse värvikaotuse põhjuse ja iseloomu kohta;
- d) kui vargusevastaste seadmete kasutamise tagajärjel on kahjustatud või rikutud suures koguses euro pangatähti, esitatakse pangatähed vahetamiseks sajakaupa pakituna, tingimusel, et esitatavate euro pangatähtede kogus on selliste pakide moodustamiseks piisav.

3. Olenemata eeltoodust:

- a) kui RKPdele on teada või neil on piisavalt põhjust uskuda, et euro pangatähed on tahtlikult kahjustatud või rikutud, keelduvad nad pangatähtede vahetamisest ning peavad esitatud euro pangatähed kinni, et vältida selliste pangatähtede uuesti ringluse sattumist ning takistada nende esitajat pöördumast vahetamise taotlusega mõne teise riigi keskpanga. RKPd vahetavad siiski kahjustatud või rikutud euro pangatähed välja, kui neile on teada või neil on piisavalt põhjust uskuda, et vahetamise taotleja on heauskne, või kui taotleja tõendab, et ta on heauskne. Euro pangatähti, mis on kahjustatud või rikutud vähesel määral — näiteks neile on märgitud sõnu, numbreid või lühikesi lauseid — ei loeta tavaliselt tahtlikult kahjustatuks või rikutuks; ja
- b) kui RKPdele on teada või neil on piisavalt põhjust uskuda, et sooritatud on kriminaalkuritegu, keelduvad nad vahetamast kahjustatud või rikutud euro pangatähti ning peavad need kviitungi vastu kinni kui tõendusmaterjali, et esitada need pädevatele asutustele kriminaaljuurdluse algatamiseks või käimasoleva juurdluse toetuseks. Kui pädevad asutused ei otsusta teisiti, tagastatakse euro pangatähed juurdluse lõppedes taotlejale ning on seejärel kõlblikud vahetamiseks.

Artikkel 4

Lõivu kehtestamine kahjustatud või rikutud euro pangatähtede vahetamise eest

1. Isikutelt, kelle tegevuseks on sularaha käitlemine, nõuavad RKPd sisse lõivu juhul, kui mainitud isikud taotlevad vastavalt artiklile 3 keskpangalt seadusliku maksevahendina kehtivate euro pangatähtede vahetamist, mis on kahjustatud või rikutud vargusevastaste seadmete kasutamise käigus.
2. Vastav lõiv on 10 senti iga kahjustatud või rikutud euro pangatähe eest.
3. Lõivu nõutakse vaid juhul, kui vahetamiseks esitatakse vähemalt 100 kahjustatud või rikutud euro pangatähte. Lõivu nõutakse kõigi vahetatud euro pangatähtede eest.

⁽¹⁾ EÜT L 181, 4.7.2001, lk 6.

4. Lõivu ei nõuta, kui euro pangatähtede on kahjustumise või rikkumise põhjuseks on röövimise või varguse katse või tegelik rööv või vargus.

Artikkel 5

Euro pangatähtede ringlusest kõrvaldamine

Teatud liiki või seeriasse kuuluvate euro pangatähtede käibelt kõrvaldamist reguleeritakse EKP nõukogu otsusega, mis avaldatakse üldise teavitamise korras Euroopa Liidu Teatajas ja muus meedias. Otsus peab sisaldama vähemalt järgmisi punkte:

- ringlusest kõrvaldatavate euro pangatähtede liik või seeria,
- vahetamisperioodi pikkus,
- kuupäev, millal vastavasse liiki või seeriasse kuuluvad euro pangatähed kaotavad kehtivuse seadusliku maksevahendina,

— nende euro pangatähtede käsitlemisviisi, mis esitatakse pärast vahetamistähtaaja möödumist ja/või on need kaotanud kehtivuse seadusliku maksevahendina.

Artikkel 6

Lõppsätted

1. Otsused EKP/2001/7 ja EKP/2001/14 tunnistatakse kehtetuks.
2. Viiteid otsustele EKP/1998/6, ⁽¹⁾ EKP/1999/2, ⁽²⁾ EKP/2001/7 ja EKP/2001/14 tõlgendatakse viidetena käesolevale otsusele.
3. Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Frankfurt Maini ääres, 20. märts 2003

EKP nõukogu nimel
Willem F. DUISENBERG

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga 7. juuli 1998. aasta otsus EKP/1998/6 euro pangatähtede nimiväärtuste, iseloomulike tunnuste, reprodutseerimise, vahetamise ja ringlusest kõrvaldamise kohta, EÜT L 8, 14.1.1999, lk 36.

⁽²⁾ Euroopa Keskpanga 26. augusti 1999. aasta otsus EKP/1999/2, millega muudetakse 7. juuli 1998. aasta otsust EKP/1998/6 euro pangatähtede nimiväärtuste, iseloomulike tunnuste, reprodutseerimise, vahetamise ja ringlusest kõrvaldamise kohta, EÜT L 258, 5.10.1999, lk 29.